

INTENSIVERING DARES MILITAIRE SAMENWERKING

De heer A. Leisink, voorzitter van de stichting DARES

De Stichting DARES, *Dutch Amateur Radio Emergency Service*, heeft als doelstelling de kennis en kunde van gelicenceerde radiozendamateurs en geregistreerde luisteramateurs inzetbaar te maken en te houden voor het ondersteunen van professionele hulpverleningsdiensten bij de bestrijding van rampen en andere grootschalige incidenten op nationaal en internationaal niveau. DARES spant zich in om een deel van de radiocommunicatie in die situaties te leveren. In dit artikel wordt door de heer A. Leisink, voorzitter van de stichting, de huidige stand van zaken nader belicht.

NOOD BREEKT WET

Velen van ons zal de inzet geleverd door radiozendamateurs tijdens de watersnoodramp van 1953 nog levendig voor de geest staan. Voor hen die deze periode niet bewust of helemaal niet hebben meegeemaakt, kan het document 'Kanaal 3700' in dit verband een aardige eyeopener zijn. Het document is te vinden op het URL <http://home.wanadoo.nl/a.j.muil/database/kanaal3700.pdf> of via Google. Ook voor de ouderen onder ons is het nog steeds een document dat de moeite van het lezen waard is. Wat niet uit het verhaal naar voren komt is het feit dat de uitzendingen die door de zendamateurs tijdens de watersnood zijn gedaan, feitelijk illegaal waren. De machtigingsvoorwaarden stonden niet toe om berichten van of namens derden uit te zenden. Maar nood breekt wetten. Het heeft gelukkig geen nadelige gevolgen gehad voor de betrokken amateurs. Integendeel zelfs.

WETTELIJK KADER

De situatie nu is wezenlijk anders. Op de World Radio Conference in 2003, waarbij de amateurs vertegenwoordigd werden door de wereldomvattende *International Amateur Radio Union* (IARU), is een artikel aangenomen (artikel 25), waarin staat vermeld dat in Region 1, waartoe ook Nederland behoort, in geval van een calamiteit of ramp

radiozendamateurs berichten voor of namens derden mogen uitzenden en waarbij de nationale overheden worden aangemoedigd om alles in het werk te stellen om dit ook in hun wet- en regelgeving mogelijk te maken. Op dat moment was er daardoor een wettelijke basis aanwezig voor de radiozendamateurs om een stichting op te richten met als doelstelling deze noodcommunicatie te leveren. Mei 2004 werd de Stichting DARES (*Dutch Amateur Radio Emergency Service*) opgericht. De grootste uitdaging voor het bestuur van de stichting was om haar doelstelling bekend en geaccepteerd te krijgen bij de overheid en de professionele hulpverleningsdiensten. Daarnaast ook om de organisatie zo op te tuigen dat het product dat geleverd kan worden aansluit bij de behoeften van de rampenbestrijdingsorganisaties. Voorwaar geen gemakkelijke taak! Het betekent veel praten, lobbyen, vergaderen, laten zien wat je kunt, enzovoort.

Grote doorbraak in dit opzicht is het schrijven geweest vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken, directoraat Crisisbeheersing, aan alle veiligheidsregio's waarin staat vermeld:

"Overleg heeft er toe geleid dat ik de doelstellingen onderschrijven in de voorzieningen die geleverd kunnen worden een toegevoegde waarde zie."

CONVENANTEN MET VEILIGHEIDSREGIOS

Met dit schrijven in de hand hebben we de veiligheidsregio's (VR) benaderd met als doelstelling om tot een convenant te komen tussen de VR en DARES voor het leveren van noodcommunicatie. Er volgden zeer leerzame gesprekken, omdat de structuren waarbinnen gewerkt wordt binnen een VR duidelijk voor het voetlicht kwamen. Het feit bijvoorbeeld, dat men vanuit de VR een beroep moet doen op het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) in geval er een bepaald capaciteittekort is, bijvoorbeeld communicatiemiddelen, bij de bestrijding van rampen. We vernamen dat BZK, Justitie en het Ministerie van Defensie op 3 maart 2005 het convenant civiel-militaire bestuursafspraken (CMBA) hebben afgesloten, waardoor Defensie zich kan ontwikkelen tot een structurele veiligheidspartner bij ongevallen en rampen. Er is in 2006 een aanvullend pakket aan samenwerkingsafspraken uitgewerkt over de inzet van specialistische defensiecapaciteiten, wat geleid heeft tot een intensivering van de civiel-militaire samenwerking, het ICMS. Kortom uitdagingen ten overvloede voor DARES. Het landelijk bestuur is met dit alles voortvarend aan de slag gegaan.

Het resultaat: DARES is uitgenodigd om te participeren in de oefening Waterschout in 2008, de oefening Floodex in 2009, het Robuustheidsonderzoek Communicatiemiddelen uitgevoerd door BZK. Met een 2-tal veiligheidsregio's zijn convenanten afgesloten en met diverse regio's lopen gesprekken daartoe. Ook zijn er met Defensie contacten gelegd, waarover verderop meer.

Het is gebleken dat de communicatiebehoefte die de hulpverleningsorganisaties

Overleg van DARES-team met G6 CLAS.

DARES-operator.

RMS veldstation.

primair hebben bij grootschalige rampen en calamiteiten, voornamelijk voice-communicatie en eenvoudige datacommunicatie (e-mailverkeer en oversturen van grafische bestanden) is. Al deze mogelijkheden kunnen met de middelen die de radiozendamateur ter beschikking staan, verzorgd worden. Voor de voice-communicatie kan een lokaal dekkend netwerk, eventueel met behulp van (bestaande) repeaters via de VHF/UHF-banden, dan wel een nationaal of internationaal dekkend netwerk via de HF-banden opgezet worden. Datacommunicatie kan ook met de beschikbare middelen verzorgd worden. De daarvoor te gebruiken systemen zijn Winlink 2000, een Global Radio E-mail Systeem of voor grafische bestanden programma's die de mode Fax of SSTV ondersteunen zoals onder anderen MixW, JV-Comm.

E-MAILVERKEER BINNEN EEN RAMPGEBIED

Voor het verzorgen van het e-mailverkeer is binnen de context van dit blad interessant om wat nader uit te werken. Binnen de Amateur Wereld, in het bijzonder in de Verenigde Staten, is al veel ervaring in opgedaan met *Emergency Communication*. Er zijn complete systemen ontwikkeld voor het verzorgen van e-mailverkeer binnen een rampgebied. Een van de meest bekende en een zeer robuuste suite van programma's is het al genoemde Winlink 2000 systeem. Nadere informatie hierover is te verkrijgen via het URL <http://www.winlink.org>. Voor de HF-banden wordt van het onderdeel *Airmail* gebruik gemaakt, voor de VHF/UHF-banden van het RMS-packetsysteem. Eén eigenschap hebben al deze systemen gemeenschappelijk: ergens moet een verbinding met het internet gemaakt worden, linksom of rechtsom! In het kader van de ICMS en de gesprekken met Defensie als voorbereiding op genoemde oefeningen Waterschout en

Floodex, heeft DARES het idee opgevat om de koppeling met het internet via een Basis-Module-unit (BAM-unit), die ter beschikking staat voor de rampenbestrijding, te laten verlopen.

DARES EN NATIONALE OPERATIES

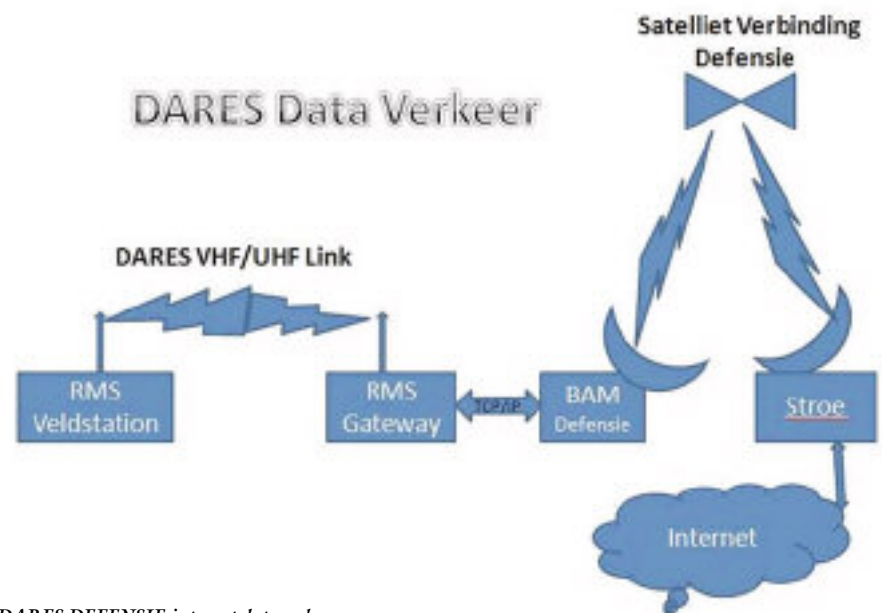
Gesprekken met maj Paul Kerkhoffs (G6 CLAS, Nationale Operaties) hierover zijn zeer positief verlopen, met als resultaat dat, mede ook dankzij de inspanning van de specialisten van de Kennispool van het JCG (Karin Buchholzer, Martin Laan en Remco Hannink), werkzaam op de Genm Kootkazerne in Stroe, een koppeling van het DARES RMS Gateway station met het internet via de BAM-unit (TITAAN) van Defensie een realiteit is geworden.

De apparatuur die gebruikt wordt voor het opzetten van een RMS-Veldstation en een RMS-Gateway station is in principe identiek en vrij eenvoudig van aard. Een 2-mtr tran-

ceiver, een packet-modem, een notebook en een accu. Meer is er niet nodig. De nadruk ligt hierbij vooral op een zo energiezuinig mogelijke uitrusting, zodat men met een accu in het veld zo lang mogelijk operationeel kan blijven. Voor het maken van een goede verbinding is de antenne en de opstelling daarvan dan ook van veel meer belang dan het vermogen dat men uitzendt. En met een lager zendvermogen kan men langer met de accu operationeel blijven. Vandaar dat voor het te plaatsen RMS-gateway station een zo hoog mogelijk punt, bijvoorbeeld een hoog gebouw, wordt gekozen. Dat deze plaats meestal niet de plek is waar de BAM-unit (TITAAN) staat, zal eenieder duidelijk zijn. De TCP-IP verbinding wordt in dat geval gerealiseerd door een (power) WIFI-link. Ook dit is uitvoerig getest. Na wat startproblemen loopt deze link zeer goed en wordt de toegevoegde waarde van deze communicatiemogelijkheid door de hulpverleningsdiensten als zeer belangrijk ervaren. Interessante vraag in dit verband is natuurlijk hoe robuust de internetverbinding die Defensie in Stroe heeft is en wat te doen als deze verbinding onverhoopt toch uitvalt. Wat DARES betreft kunnen we dan overschakelen op een, zij het een langzamere, HF-verbinding. De *gateways* daarvan staan over heel Europa opgesteld en er valt altijd wel een station te vinden waarmee een Winlink-verbinding op te bouwen is. Wellicht is deze optie die DARES kan bieden onder dergelijke omstandigheid voor Defensie ook interessant. Iets voor een 'IDMS', een Intensivering DARES Militaire Samenwerking?

LANDELIJKE ORGANISATIE

Om een goede inzet bij een calamiteit mogelijk te maken is het noodzakelijk een goed gestructureerde organisatie op te zetten en te hebben. Voor een optimale aansluiting met de bestaande veiligheidsregio's is DARES, naast het Landelijke Bestuur, even-

DARES DEFENSIE internet dataverkeer

eens opgedeeld in 25 DARES regio's, elk met een eigen regio- en plaatsvervangend regiocoördinator. Elke deelnemer van DARES wordt gecertificeerd zodat men op de hoogte is van de juiste en te volgen procedures bij een inzet. Landelijk hebben we de beschikking over een DLCC (DARES Landelijk Coördinatie Centrum) en per regio over een DRCC (DARES Regionaal Coördinatie Centrum). Deze Coördinatie Centra zijn overigens niet op 24/7-basis operationeel maar alleen bij inzet van een regio. Tevens beschikken we over een aantal SILT-teams (Snel Inzetbare Landelijke Teams). Op dit moment heeft DARES een 450-tal deelnemers. Nadere informatie over DARES is natuurlijk ook te verkrijgen via onze website <http://www.dares.nl>.

De veiligheidsregio's waarmee een convenant is afgesloten, kunnen via het LMAZ (Landelijke Meldkamer Ambulance Zorg) degene van DARES die piketdienst heeft, via het P2000 systeem alarmeren. Momenteel beschikt elke DARES-deelnemer over een P2000-pager. Wekelijks worden er proef-alarmeringen gehouden om te zien hoe effectief dit systeem werkt. De responsetijd op deze alarmeringen ligt voor meer dan 95% binnen de 5 minuten, waardoor we in onze overtuiging versterkt worden dat we binnen 2 uur operationeel kunnen zijn. Een nog betere uitgangspositie zouden we hebben als bij de huidige meldkamers al een compleet ingericht station aanwezig zou zijn. Een optie die we bij de besprekingen met de veiligheidsregio's nadrukkelijk onder de aandacht brengen.

Berichtenverwerking en -registratie.

RADIO EMERGENCY SERVICE

Naast deze nationale activiteiten is het goed om ook even stil te staan bij het internationale aspect van Radio Emergency Service. Radiogolven houden niet op bij onze nationale grenzen. Een goede afstemming op internationaal niveau qua frequentiegebruik en te volgen procedures is daarom van eminent belang. Jaarlijks wordt daartoe de GAREC (*Global Amateur Radio Emergency Conference*) gehouden, waarbij vertegenwoordigers van Nationale Emergency Organisaties, zoals DARES, en vertegenwoordigers van de diverse IARU-regions bij elkaar komen om genoemde zaken te bespreken en vast te leggen. De GAREC van 2010 wordt gehouden op 11 en 12 oktober op Curaçao, waarbij DARES de organisatie daarvan op verzoek van de IARU voor zijn rekening neemt. Een er-

kenning voor de actieve manier waarop wij aan de weg timmeren.

IDMS

Alles bij elkaar kunnen we stellen dat we als stichting behoorlijk wat bereikt hebben, maar dat we er beslist nog niet zijn. Daarnaast is het ook belangrijk om de DARES deelnemers enthousiast en geoefend te houden. In het convenant met de veiligheidsregio's leggen we daarom vast dat er minimaal een keer per jaar gezamenlijk een oefening gehouden zal worden. In dit kader zijn dan ook blij met de uitnodiging van de lkol Erik Backus tijdens de netwerkbijsameling op de KMA, georganiseerd door de VR Midden- en West-Brabant, om in een aantal oefening te participeren. Wordt IDMS dan toch een feit?

d'Agenda

Woensdag 30 juni 2010 **COMMANDO-OVERDRACHT REGIMENT VERBINDINGSTROEPEN**
Elias Beeckmankazerne, Ede

Donderdag 1 juli 2010 **REGIMENTSSPORTDAG**
Genm Kootkazerne, Garderen

Donderdag 1 juli 2010 **VOV-SOCIAL**
aansluitend aan Regimentssportdag
Genm Kootkazerne, Garderen

Vrijdag 2 juli 2010 **VOV-RELATIEDAG**
Elias Beeckmankazerne, Ede

Dinsdag 28 september 2010 **CYBER OPERATIONS NAJAARSSYMPOSIUM VOV**
Officierscasino, Soesterberg

Donderdag 18 november 2010 **BD-EVENT**
voorafgaand aan het Regimentsdiner
Officierscasino, Soesterberg

Donderdag 18 november 2010 **REGIMENTSDINER**
Officierscasino, Soesterberg

Zie voor actuele informatie ook de (uitgebreide) agenda op de VOV-site: www.vovklic.nl